

O B S A H.

Strana
1 — 2.

Úvod

Díl první.

Zvukosloví a tvarosloví.

Část první.

Nauka o hláskách čili Zvukosloví.

Hlava první:

Jaké hlásky máme a kterak se píšou a vyslovují:	5.
(Samohlásky. Dvojhásky 5. Souhlásky 6. Násloví, slovo- středí, koncovka 6.)	
§. 3. Samohlásky dlouhé a krátké	6—9.
§. 4. <i>z a b</i>	8.
§. 5. <i>a a e</i>	8—9.
§. 6. Dvojhásky (ou, ia; au; ia, ie, io, iu; ě)	9—10.
§. 7. O shodě souhlásek mezi sebou a s <i>y</i> nebo <i>i</i>	10—12.
(Pravopis zvukoslovný a slovozpytný	10.
<i>y</i> po <i>h, ch, k, r, n, d, t</i>	11, 2.
Působení <i>i a ě</i> v předch. souhl. <i>h, ch, k, r</i>	11, 2.
<i>y a i</i> po <i>b, f, l, m, p, s, v, z</i>	11—12.)
§. 8. Šířkost obojetných souhlásek v násloví a ve slovo-středí	12—14.
(<i>y</i> uprostřed slova)	

Hlava druhá:

Kterak se hlásky proměňují:

A) Proměny samohlásek.

1. Přehlasování	14—16.
(§. 9. Shoda širokých samohlásek s širokými souhlá- skami	14.
§. 10. Shoda ouzkých samohlásek s ouzkými souhlá- skami — <i>přehlasování</i> ; přehl. postupné a zpětné	15—16.)

2. Stupňování
- §. 12. 1. dlužení 16; 2. zaměňování slabších samohlásek silnějšími 16—17; 3. předržení hlásek *a, o* před *i, u, y* a ožívání *ъ аь со а, о, е, ѣ, і* vedle hlásek *l a r* 17—19.)
- §. 13. Dlužení samohlásek stahováním 19—20.
(*á* z *aja, oja, oje* 19; *é* z *aje, oje, uje, yje, ěje* 19; *í* z *iji, ija, ije, iju* 19; *ou* z *uju, oju* 19; *y* z *oji, oji, zji, yji* 20.)
- §. 14. Pravidla o krácení dlouhých samohlásek 20—27.
(Délka a krátkost za starodávna 20. Krácení příslušné a nepřislušné 21.
Pravidla o krácení dlouhé kmenové samohlásky:
1. jmen jednoslab. mžsk. i žnsk., jmen dvouslabičných žnsk. a střdn. 24. Pozn. o žnsk. srostitých a odtažitých 22;
2. dvouslab. žnsk. ve zdrobnění 22;
3. dvouslab. a jednoslab. v odvedených příd. 22—23;
4. dvouslab. sloves v odvedeném podstatném 23;
5. bližní, výšina, nížina 23;
6. srovnatel dvouslab. přídavných a zdrobnělá přídavná 23;
7. aterý, ácterý 23;
8. odved. slovesa 6. třídy 23—24;
9. způsob rozkazovací 24;
10. dvouslabičné otevřené kmeny ve složení tříslabičném 24—25;
11. čas přít. a přičestí min. času 25;
12. a) příd. odvedená příponou *-ci*; [*-ici, -ovaci*] 25—26;
b) slovesná podstatná stř. rodu 26;
13. podst. odved. od sloves na *-íti, -eti, -iti, -ati* 26—27;
14. krácení přízvukem 27;
- §. 15. Kterak čeština obmezuje průzev 27—30.
(Ve slovostředí; mezi slovy. I. Ve slovostředí: vsouváním a přestrojováním:
Vsouvá *j, v, h*; přestrojuje *u* a *y* ve *v, i* v *j* 28;
II. V násloví samohláске a předsouvá *j, v, h* 28; — samohlásku *e* sesouvá a proměňuje *v* a 28; — samohláске *i* předsouvá *j, v*, mění *ji* v *j* a sesouvá, rozponští *ji* v *je* 28—29; — samohláске *o* předsouvala *v, h*; — samohláске *u* (*h*) *v*. [Kdy se psalo *įsem* bez *j*.] 29—30.)
- §. 16. Jak se samohlásky jedna s druhou střídají 30—32.
(*a* s *o, e, ě, u, y* 30; — *e* s *a, ě, i, o, y; é* s *ý* 30; — *í* s *e, ě, y* 31; — *o* s *a, e, u, y* 31; — *u* s *a, e, o, y* 32; — *y* se všemi samohl. 31—32.)
- §. 17. Samohlásek přísouvání a vysouvání 22—35.
(Předsouvání, vsouvání, zasouvání; sesouvání, vysouvání, odsouvání.)

B) O proměnách souhlásek.

§. 18. Obecný přehled.

(Souhlásky němé, vanuté, plynné; temné, jasné 35; — zdvojené skupeniny a změžděny 36; — hrdelné,

Díl druhý.

V ě t o s l o v í .

Část první.

Kterak slova co členy vět se pojí.

Hlava první:

Kolikeré věty jsou:

I. Věta jednoduchá.

	Strana
A) <i>Věta holdá.</i> 1. Podmět 211. — 2. Přísudek	211—212.
(Pozn. 2. Místo přís. slovesného klade se také jméno se sponou „býti“	212.
3. Místo příd. jm. v přís. se slovesem „býti“ též příslovky se slovesy „mám se,“ „chovám se,“ „činím si,“ „počínám si,“ „vedu si,“ „provozuju si“	212.
4. K přídavným přidávají se: člověk, muž, tvor, věc, cosi	212.
3. Shoda přísudku s podmětem	212—216.
Věta stažená 216.	
B) <i>Věta rozvinutá.</i> 1. Doplnování (předmět) 217—218. — 2. Určování č. omezování (přívlastek, určení příslovkové)	217.

1. Přívlastek.

§. 201. Přívlastky souřadné a podřadné	218.
I. Přívlastek souřadný	218.
II. Přívlastek podřadný	220.
III. Záměna přívlastků podřadných se souřadnými	222.

2. Předmět:

a) Předmět u jmen přídavných	224—225.
b) Předmět u sloves	226—233.

3. Příslovkové určení:

A) Přisl. určení místa: I. kde 234; II. kam, kudy, odkud	235.
B) Přisl. určení času: I. kdy 236—237; trvání: jak dlouho, pokud	237.
C) Příslovkové určení způsobu:	
I. Jakost činnosti	238.
II. Kolikost	239.
Jakost s kolikostí spojená:	
a) rovnost kolikosti a jakosti	240.
b) nerovnost „ „ „ „	240.
III. Vztažnost (ohled)	242.
D) Příslovkové určení příčinnosti:	
I. Příčina věcná: A) Skutečná	243.
B) Možná č. výmínka	243.
C) Pripuštěná	243.

II. Pohnutka a účel	244.
III. Důvod neb důkaz	244.

II. Věta složená.

A) Věty souřadné	245—247.
§. 216. Vstavka	247.

B) Věty podřizené čili souvětí.

I. Pobočná věta podstatná §. 220	250.
1. Podstatná věta jistící a) srostitá	250.
b) odtažitá	251.
2. " " " " tázací (srostitá, odtažitá)	251.
3. Nepřímá řeč	252.
II. Pobočná věta přívlasková :	
1. Doplnovací přívlasková	253.
2. Určovací " " č. přídavná	253.
3. Nepravá " "	254.
III. Pobočná věta příslovková :	
1. místa	255.
2. času	256.
3. způsobu :	
A) Jakost	256.
B) Kolikost	257.
C) Vztažnost	258.
4. příčinnosti :	
A) Příčina	260.
B) Pohnutka a účel	261.
C) Důvod n. důkaz	262.

III. Věta skrácená.

233. Jednoduché věty skrácené	262.
234. Souvětí skrácená	262.
Infinitiv	263.
Přechodník	264.
1. Skrácená věta podstatná	265.
2. " " " " přívlasková	267.
3. " " " " příslovková :	
A) Čas	268.
B) Okolnost	269.
C) Příčinnost	270.

IV. Věta mnohonásobná 270—273.

Perioda č. obvětí	273—274.
244. Slovosled	274—277.
246. Přízvuk	277—278.
247. Dělidla (interpunkce)	278—282.

Část druhá.

O některých částech řeči zvláště.

	Strana
Hlava první: O zájmenech	283—285.
Hlava druhá: O příslovkách	285—286.
Hlava třetí: O spojkách	286—288.
Hlava čtvrtá: O slovese: Rod	288—290.
Čas	290—295.
Způsob	295—296.

Přidavek.

I. O videch a zástupkách	297—318.
II. O řeči vázané a jejích způsobech	318—338.

- podnebné, jazyczne, zubné, retné; tvrdé, mékké 36; — nosovky, sykavky 36.)
- §. 19. **Proměny souhlásek ve vyslovování** 36—38.
(Před temnými temné, před jasnými jasně 36; — zakon neúplného spodobování ve výslovnosti 37; — v písmě [pravopis zvukoslovný: šsk, čsk, esk, ds] 37.)
- §. 20. **Které skupeniny souhlásek čeština snáší a jak se kterých zbavuje** 38—44.
(I. Stejně dvě souhlásky vedle sebe 38—39.
II. Jiné skupeniny souhlásek odstraňuje tím že:
1. přesmykuje l, r, ks, v, j 38—39;
2. vsouvá s, t, d, n, e; r, ko, h, ne; l; o dl 40—41;
3. vysouvá: d, t, h, k, b, p, v 42;
4. rozlišuje: dt a tt v st 43; — dl, tl v sl, cht v st 43; — kl, kr, gl, gr — cl, sl, čr, zl, zr, 43; zš, žž — jš, jž 43;
5. změždjuje: dj v z, tj v c 43;
kt a ht v c 43;
ds, ts, čs v c 43;
dž - č 44;
št - tš - č 44;
k - c, ě, h - z, ž, ch - š 44;
6. ruší nosovky a a e:
a v ou, u; e v ia, í, ě 44.)
- §. 21. **Samohlásek a souhlásek společné střídání** 44—47.
(1. Hrdelnice: g s h, k, j 44;
h s ch; se z 45;
k s ch, č 45;
g, k, ch 45.
2. Jazyčnice: l s r a naopak; l s n 45.
3. Zubnice: d s t 45.
4. Sykavky: s, z, š, ž; ě; c, č 46.
5. Retnice: b, f, p, v; m.) 46—47.)
- §. 22. **Souhlásek přestrojování**.
(p, k; v, h; k, p; k, b; k, p; ch, f, p; č, t; v, h; t, p; m, n; k, t; j, d; n, d; l, v; ž, ř; ř, ž; h, j; ch, z, s 47.)

Část druhá:

T v a r o s l o v í.

Hlava první:

Tvoření slov odvozováním a skládáním.

- §. 23. **Kořen, kmen, spona, přípony a předpony** 49—51.
(1. Kořeny otevřené a zavřené 49; — slovesné n. pojmové č. materiální a zájmenné č. formální 49.
Kmen; přípona; spona, předpona 50.)
2. Kmeny otevřené a zavřené 51.)

- (§. 24. Slova prvotná, odvozená 51; — kmen časoslovný a jmenný 52.)
- (§. 25. Slova tvoříme: zdvojeváním, stupňováním, odvozováním, skládáním 52.)
- I. Tvoření slov zdvojeváním kořene. 52.
- (1. kořen opakuje se zcela a neporušeně; 2. druhá [tekutá] souhl. přejde v nosovku [m, n] a tato s předcházející samohl. zruší se v u, ou; 3. opětuje se první souhl. s příměr. samohl. 52—53.)
- II. Tvoření slov stupňováním. 53—54.
- (1. dloužení a zaměňování slabších samohl. silnějšími, 2. předržání.)
- III. Tvoření slov odvozováním 54—78.
- (§. 28. 1. Předpony: ob-, pa-, pra-, pře-, roz-, vy-, su, vz- 54;
2. přípony 54.
Přípony samohláskové:
1. a 55; — 2. (ja, jo =) j, ě, 55—56; — 3. i 56; —
4. i (ija); — 5. o 57; — e, é (m. et, ét) 56—57.
Přípony souhláskové a jich příbuzné spojené:
- §. 30. -m, -ma, -mo 57; — §. 31. -men, -mě 57.
- §. 32. -v, -va, -vo 58, [-iva, -ivo 58.]
- §. 33. -ba 58.
- §. 34. -t, ta, -to 59 [a) -utý, -utá, -uté; b) -itý, -itá, -ité;
c) -atý, -atá, -até; d) -vatý, -vitý; e) natý 60]
a) -et, -ost, -out 60.
b) -eta, -ota, -osta, -uta, -ata 60.
c) -eto, -yto 60.
- §. 35. -ti (-f) 60 [-st; -ist; -et, -ot, -ut 60.]
- §. 36. -tel (-teb) 60—61; tr, ter 61; -dlo 61.
- §. 37. -tev, -tva, -tvo, -tvi, -stev, -stva, -stvo, -stvi 61.
- §. 38. -da, -eda, (-nda), -oda, -ado, -ada 62.
- §. 39. I. -n, na, -no 62.
A) -en, -eno; 2. -an, -oun, -ýn, -oň; 3. eň, -ně;
4. -ň, -seň, -zeň 62—63]
II. -en, -na, -no, (ěný, -ěná, -ěné; -ění) 63.
-ěný -ěná -ěné; -ovný, -evný; -telný; -in -ina -ino 63—64.
-ný a ní 64.
B) -ina, -izna, -ovina; -jan, -jenín, -uně, -yně 64—65.
-ín 65.
-kyně 65.
- §. 40. -l, -la (-le) -lo 65—66.
- §. 41. -r: ař, ř; íř, -ýř, -ura, -yra 66—67.
-ářka, -říka 67.
- §. 42. (Rozhled o tvořících příponách t, n, m, v, l, r 67—68.)
Živly přípon významu temného: k, ch, s, ěz, c, č, š 69.
- §. 43. k: 1. -ký, -ský (sskz) 70, -ovský, -inský 70, (-ský u
jmen cizích 71.)
2. -ek, -ok, -yk, -yka, -ák, -ěk, -ík, -ják, -ka, -ko 71.
-sko, -isko, -istě, -ník 72.

- §. 44. **ch** (cha, cho; och, -ouch, -ucha) 72; **ch** = **tr** . . . 72.
 §. 45. **s** (-sa, -so); -asý, -astý; -as, -jas; -ous; -ys 72—73.
 §. 46. **-éz** . . . 73.
 §. 47. **e** 1. -ec 73, -ce 73; -enec, -ěnec, -inec 73; — 2. -ic, -ovic, -evic 73—74; — 3. -ce 74; — 4. -ice 74; -nice 74; -cí . . . 74.
 §. 48. **č** 77; [áč, -oč, ouč, -če . . . 74]
 §. 49. **š** [-eš, -oš, ouš, -uše, -yš, -ýš] . . . 75.
 Pozn. o vlastních jménech . . . 75.
 Slova zdrobnělá . . . 75—76.
 1. -ek, -ka, -ko; -ec, -ce; -eček, ečka, ečko; 2. -ík, -íček; -ka, -ice, -ička; -ko, -ičko, -ičko; 3. ena, -enka; -ina, inka . . . 76.]
 [-íčky, -ičičky, -itký, -inký, -ounký, -oučký . . . 76.]
 Odvozování časoslov . . . 76.
 §. 51. [1. časoslova počínavá s třídní známkou -nou . . . 77.
 2. " " " " -ě . . . 77.
 3. " faktitivní " " -i . . . 77.
 4. " " " " -a . . . 77.
 5. " " " " -ova . . . 77.]

IV. Tvoření slov skládáním.

78—84.

- (§. 52. skládání: 1. slučovací, 2. přivlastňovací 78—80, 3. omezovací, 4. předmětové 78—79, 5. hromadné 80, 6. předložkové . . . 82.)
 §. 53. Časoslova s předložkami a přídavnými 80; — časoslova druhosložená . . . 80
 §. 54. **Odvedení pravidel, kterými skládání slov celkem se řídí:**

I. Skládání jmen podstatných:

1. jest-li určovací jméno rodu středn. an. příslovka
2. " " " " ženského
3. " " " " mužsk. an. jm. příd. 81.
4. " " " " číslovka . . . 81.
5. předložky se dlouží a nedlouží . . . 81.
6. z časoslova bere se způsob rozkazovací
7. ve slož. s předl. a přísl. mění se tvar jm. podst. 82.

II. Skládání jmen přídavných:

1. stejné zákony jako u statn.; výjimky; bez, číslovky a jiná přídavná . . . 82.
 2. s předložkami; kdy se tyto dlouží . . . 82.
- §. 55. **Jak pronášíme v jazyku českém složená podstatná německá.**
- (1. slovy jednoduch. a slož. s předl., jednoduchými odvedenými příponami a) -ar, -ář, -ír, -in, -ák, -na, -árna, -írna, -ovna, b) -ec, -inec, -ník; -ice, -nice, -ina; -sko, -ště; -ovina, -ovka, -ivo; -ost . . . 82;
 2. určovací jméno souřadným přívlastkem . . . 82;
 3. " " podřadným " " . . . 83.

Hlava druhá: Skloňování a časování.

- I. Jméno podstatné 84—124.**
- (§. 56. Ohýbání: skloňování, časování 84.
§. 57. Pády 84. — §. 58. Rod 86. — §. 59. Číslo 86.
§. 60. Skloňování dle zakončení a dle rodu 87.
§. 61. Přehled celého skloňování 88.)

I. Skloňování mužské 88—96.

- (§. 62. Mužská jména podstatná tvrdá a měkká;

I. Vzory: had a sud

- §. 63. 1. Příklady 91. — 2. Jména vlastní 91. — 3. U živ. nom. a akk. mn. čísla 91—92. — 4. Vysouvání e 92. — 5. Krácení dlouhé kmenové samohl. 92. — 6. Gen. s a 93. — 7. Dativ s -ovi a s -u 93. — 8. Akkus. jdn. č. roven nom. 93. — 9. Vokatív: -e, u 94. — 10. Lokál: -ě, -u, -ovi 94. — 11. Množné číslo: nom. a vok. -i, -ové, -é 94—95. — 12. Gen. mn. č. -ův, -ů; = nom. jdn. č. 95. — 13. Akk. proti nom. — 14. Lokál: -ech, -ích, -ách 95. — 15. Instr.: -y, -ami, -oma 95—96. — 16. Rozdíl mezi osobnými a neosobnými 96.)

II. Vzory: muž a meč.

- §. 65. Rozdíl mezi tímto a předešlým skloněním 96.
§. 66. 1. Příklady 97. — 2. Na -l která jsou měkká 97. — 3. -ce 97—98. — 4. kotel, popel, kořen, hřeben a slova na -men; — 5. akk. roven nomin. Neživotná jako životná 98. — 6. Vok. slov na -ec a na -ce 98. — 7. Množné číslo. Nom.: rodič, kůň, král; -tel. 99. — 8. Starý gen. = nom. 99. — 9. Kněz, kůň, peníz, přítel, den, týden 99.)

II. Skloňování ženské 100—106.

- (§. 67. -a, -ě; měkká souhláska 100.

I. Vzor: ryba.

1. Příklady 101—102. — 2. Jména mužská 101. — 3. Dativ a lokál 101. — 4. Vokatív 102. — 5. Gen. mn. č. se skupeninami neoblíbenými 102. — 6. Krácení dlouhé kmen. samohl. — 7. Chybný lokál mn. č. 102.

II. Vzor: země.

- §. 71. 1. Poznámky (káně, role, plíce) 102. — 2. Instr. jdn. a gen. mn. č. 102. — 3. Jména na -ice a -yně. Krácení km. samohl. 101. — 4. Dat. -ům 101. — 5. Dat. a lok. -em, -ech 103. — 6. Dvěřmi, nedělní a nedělemi 103. — 7. Slova z latiny s -io a -ia 103.

III. Vzory: kost a daň.

- §. 73. Kterak tyto vzory od sebe se rozeznávají. 1. Která jdou podle daň 104. — 2. Podle kost 105. — 3. Mát, net 105—106. — 4. Instr. -emi, -ěmi 106. — Instr. jedn. a gen. mn. č. 106. — 6. Lidé, hosté; host, choť; dítě 106.

III. Skloňování střední 106—110.

- §. 74. Co obsahuje 107.
- §. 75. Slovo. 1. Příklady (dítka — dítky) 107. — 2. Lokál po retnicích a zubnicích 107. — 3. Vsouvání *e* v gen. mn. č.; jader, per, jmen, let; letech, lety 107. — 4. Lokál -ech, -ích, -ách 108. — 5. Instr. -y, -ami 108.
- §. 76. Pole. 1. Příklady (líce). — 2. Nebe, nebesa; gen. mn. č. vajec, -išť 199. — 3. O polednách. — 4. Chybné skloň. jmen na -išť 108.
- §. 77. Znamení. 1. Příklady (hedbávi; kamení, listí — kameny, listy 108). — 2. Paní 108. — 3. -i v mn. č. jmen mžsk. (bratři, kněží) 109.
- §. 78. *Símě, kuře.*
- §. 79. Símě: 1. -mě (písmeno, jméno), 2. nebesa 109—110.
- §. 80. Kuře: 1. jména mláďat 110. — 2. Kníže, hrabě; dítě 110. — 3. Doupe, vole, poupě, chvoště, krátče, zemče 110.
- §. 81. Zbytky čísla dvojného 110.
- §. 82. Nepravdivosti podstatných jmen 112: 1. Nadbytná 112—113. — 2. Schodná 113.
- Skloňování jmen vlastních vůbec a cizích jmen podstatných zvláště 114—122.**
- §. 83. Rozhled 114—125.
- I. Skloňování jmen řeckých, latinských a barbarských 116—121.*
- §. 84. *Had, sud, muž, mač:*
1. -us, -os, -er, -eus, -ys s předch. souhl. 115.
 2. -us, -os, -ys s předch. samohl. 115.
(Dareios, Achilleus, Atys, Achaii, Chios, Halys, Veje.)
 3. Jména mžsk. zavřených kmenův 3. lat. a řecké deklinace 116.
 4. Jména místní lat. a ř. 3. dekl. 117.
 5. i-kmeny rodu mužského 117.
 6. Jména osob č. množného 117 (viz také. Achaii 115).
- §. 85. *Žena, země:*
1. Mužská a ženská lat. a řecké první dekl. 117—118.
 2. Jména žnsk. se samohl. před konc. nom. 118—119.
(Idea, Plataeae.)
 3. Jména ženská zavř. kmenův 1. dekl. (as, -is, -ys m. -ads, -ins, -yds) 119.
 4. -lis, -sis, -ys.
- §. 86. *Kost a daň:*
1. (Kost) ženské i-kmeny 3. ř. dekl. (Leto); (daň) ženská jm. 4. dekl. (tribus, idus) 120.
- §. 87. *Slovo a pole:*
- um, -on, -a (at), -os, -e (metrum, museum; nomen, drama, epos) 120—121.
- §. 88. Cizí vlastní nesklonovaná 121—122.
- II. Skloňování jmen vlastních vůbec a novověkých cizích zvláště 122—125.*
- §. 89. s, z, x 122 z = c, tz = c 122.
- §. 90. Mužská s koncovkou -a 122.

- §. 91. Mužská s koncovkou -e 123.
 §. 92. " " " -i, -y 123.
 §. 93. " " " -o 123.
 §. 94. Jména místní: 1. z jazyků románských, 2. jen v mn. č. užívaná, 3. německá 123—124.

II. Jméno přídavné.

- (§. 95. Přídavná jména 1. neurčitá, 2. určitá s tvrdým zakončením, 3. určitá s měkkým zakončením 124—125.)
- A) Přídavná jména neurčitá 125—131.
- (§. 96. Skloňování jmeně a zájmeně 125—126.
 Vzor skloňování 126; 126—127.)
- §. 97. Přídavná přivlastňovací 128.
 §. 98. Co je přípona -ův, -ova, -ovo 128.
 §. 99. Užívání přídavných neurčitých 129—130.
 §. 100. Dativ jdn. čísla středního rodu 130.
 §. 101. „Na bíle dni.“ Mnohem, málem, před nedávnem atd. — Genitiv 131.
- B) Přídavná určitá 131—137
- §. 102. Původ 131. Skloňování 132.
 §. 103. Nom. a akk. mn. č. 133. Příklady 133—134.
 §. 104. Příklady určitých s neurčitými 134—135.
 §. 105. Podstatná jména se zakončením určov. přídavných tvrdých 135—136.
 §. 106. Určovací přídavné s měkkým zakončením 136.
 §. 107. Rozdíl mezi -ný a -ní, -ý a -í 137.
 §. 108. Podstatná se zakončením určitým měkkým 137.
 §. 109. Srovnávání jmen přídavných 138.
 (Položitel, srovnávatel, svrchovatel. Srovnávací přípony -ší, -ější, -ější 138. Dvouslabičná s dlouhou kme- novou samohl. krátí ji v srovnávateli 138.
h, ch, k v ž, š, č; d v z, s v š 139 pozn.)
- §. 110. Svrchovatel 139.)

III. Zájmeno čili náměstka.

1. Zájmena osobní.

- §. 111. Osoby 139. §. 112. Skloňování 140.
 1. Delší tvary kdy se kladou 140. — 2. Vsouvání souhlásky *n* do nepřímých, předložkami řízených pádů zájmena „on“ 141. — 3. Význam zvrtného zájm. „se“ 141.
- §. 113. Poznámky k jednotlivým pádům:
 Číslo jednotné: 1. mne, mě, mně (mi) 142. — 2. jej a jeho; ve středním rodě „je“ a „ho“; „něho“ co akk. chybně m. jej 142. — 3. Starý akk. m. r. „ji“ = „ň“ po předložkách akk. „Doň“ chybně; jej, ho, jeho 143. — 4. Akk. ž. podle „tu“ = ju = ji 143. — 5. ňom a něm 143. — 6. jí(m), (ním), s ní(m) 143—144.
 Číslo množné: 7. oni, ony 144. — 8. jejich a jich; „jich“ vynechává se chybně 144.

2. Zájmena přivlastňovací č. přisvojovací.
- §. 114. Skloňování zájmen můj, tvůj, svůj 145.
- §. 115. 1. Chyba v nom. mn. č. 145; 2. svůj 145—146; 3. „svůj“ m. „si“ 146; 4. mých, tvých, svých atd. = mo-
jich, tvojich, svojich 146.
- §. 116. Skloňování zájmen náš, váš 146.
Chyba v nom. mn. č. 146. — §. 117. Můj, tvůj, svůj,
náš, váš, jeho, její, jejich 146—147.
3. Zájmena ukazovací.
- §. 118. Ten, ta, to; onen, ona, ono 147. Tento, onenno 148.
- §. 119. Týž, táž, též. Týž chybně užíváno 148.
- §. 120. Sám, sama, samo (skloňování) 148—149. — Sám a samý 149.
4. Zájmena tázací.
- §. 121. Kdo, co, -č 149. — Čom, čem 149. — Ký, který 150.
— Čí 150. — Seč 150. — Nikdo, někdo, něco, kdosi,
cosi, ledaco, lecco 150.
5. Zájmena vztažná.
- §. 122. Jenž 150—151. Jejíž 151—152. Jehož a jejíž 152.
Ježto = co; jelikož 152.
- §. 123. ký; který 152.
6. Zájmena obecná.
- §. 124. Každý 152. Žádný 152—153.
- IV. Číslovka.
- §. 125. Patero číslovek 153.
1. Číslovky základní.
- §. 126. Skloňování: jeden, dva, oba (jedním, jedněmi, obou,
oběma) 153. tři, čtyři (skloňování) 153.
Pozn. o „dvěma“ s dvojným číslem 154.
- §. 127. Číslovky od 5—09 154.
Dvacet, třicet, čtyřicet; 21—99 154—155.
-mecítma 155.
- §. 128. Sto, tisíc 155.
2. Číslovky řadové.
- §. 129. Prvý, první; druhý, vterý 155.
- §. 130. čtvrt -a, -o; pát -a, -o atd. Pál 155. Pál a čtvrt 155.
pozn. Zlomky 156 pozn. 2.
3. Číslovky druhové.
- §. 131. Jeden — jednaký, dvojí — dvojaký; -erý -erá -eré a
-er -era -ero 156; dvě, tré 156.
4. Číslovky násobné.
- §. 132. jednoduchý; — násobný; -ný, po . . . -ný; -atý, itý 157.
5. Číslovky obecné.
- §. 133. Vyčtení jich 157. Skloňování (mnoho, málo, kolik,
tolik, několik) 157—158.
Veš, vša, vše (vesmír) 158. Všechen, všecek, všecken 158.
Číslovky z oboru jmen podstatných a příslovek 159.

§. 134. Poznámky k číslovkám obecným	
Žádný, nikdo; každý, všeliký; všelijaký; více (víceró).	
Cvičení číslovkami	159.
V. Sloveso čili časoslovo.	
§. 135. Rod 1. činný, 2. trpný, 3. střední.	160.
Slovesa vzájemná	161.
„ přechodná, nepřechodná (podmětná, před- mětná) 161. Příčinná	161.
§. 136. I. Skonalá, II. neskonale 161. (I. jednodobá a končící; II. trvací, pokračovací, opětovací.) Počínavá	162.
§. 137. Způsob: ukazovací, rozkazovací a žádací	162.
§. 138. „ infinitiv, supinum, přičestí a přechodník	163.
§. 139. Osoby, číslo. Slovesa neosobná	164.
§. 140. Časování. Šestero tříd dle infin.	165.
Přehled tvarů časovacích	
§. 141. Slovesa jednokmenná a dvoukmenná 166—167. §. 142.	
Spona, přípony osobné, známky časův, známky způ- sobův	168.
§. 143. Osobné přípony 168—169. — §. 144. Znamka rozk. zp. 169. — §. 145. Přípony časové	170.
§. 146. Supinum 170. — §. 147. Přičestí činné a trpné 170—171.	
Starodávne přič. trpné přít. času 171. — §. 148. Pre- chodníky	171—173.
První třída	174—178.
Druhá třída	179—180.
Třetí třída	180—182.
Čtvrtá třída	182—183.
Pátá třída	183—189.
Šestá třída	189—190.
§. 172—178. Časování bezesponové: býti, dáti, jisti, věděti (viděti)	191—193.
§. 179. Časování nepravidelné: jeti, jíti, státi, chtíti, míti, spáti	194—195.
§. 180. Slovesa kusá: díti, prý, vece, věru, vari	195.
§. 181. Obecná připomenutí	
Trvání děje 195, 2. Snažnost	196, 3.
Německá slovesná podstatná	196, 4.
Slovesa střední a příčinná	196, 5.
3. osoba mn. čísla přítomného času	197, 6.
Beru, berou	197, 7.
-ěn, -en	198, 8.

Hlava třetí:

Nesklonné částky řeči.

I. Příslovka	198—203.
II. Předložky	203—205.
III. Spojka	205—206.
IV. Cítoslovce	206.